

Cách tiếp cận nước đôi của Indonesia đối với Trung Quốc nếu không cần thận trọng gây nguy hiểm cho nước này, thay vì có thể giúp Indonesia tránh hoặc vượt qua những thách thức do Trung Quốc gây ra.

Tình hình Biển Đông thời gian qua tiếp tục phức tạp khi Trung Quốc không ngừng tôn tạo, hoàn thiện các cơ sở hạ tầng ở các đảo có tranh chấp ở quần đảo Trường Sa của Việt Nam, đặc biệt là việc nước này bố trí các tên lửa tại các đảo này đã gây nên phản ứng giận dữ của cộng đồng quốc tế cũng như khu vực, trong đó có Indonesia, quốc gia dù không có tranh chấp trực tiếp với Trung Quốc ở Biển Đông song cũng đã nhiều lần bị Trung Quốc uy hiếp, xâm phạm vùng biển quanh quần đảo Natuna của mình.

Ngày 10/1, Bộ Ngoại giao Indonesia đã tổ chức cuộc họp báo quốc tế đầu tiên của năm 2017 nhằm đánh giá hoạt động đối ngoại trong năm 2016 và công bố một số

trọng tâm của năm 2017. Tại cuộc họp báo, Bộ trưởng Ngoại giao Indonesia Retno Marsudi đi tìm lại tình hình thực địa, các hoạt động đối ngoại nội bộ của Indonesia trong năm 2016, khẳng định Indonesia sẽ tiếp tục tăng cường hợp tác quốc tế để cải thiện ổn định, hòa bình và thịnh vượng của thực địa trong năm 2017.

Cũng giống như những năm trước đó, tuyên bố của Bộ Ngoại giao Indonesia dành nhiều trang để đánh giá về các bên liên quan, các đối tác, các vấn đề nóng bỏng mà nước này đang phải đối mặt, đồng thời đưa ra những ưu tiên chính sách đối ngoại của mình trong năm 2017. Tuy nhiên, có một thực tế là tuyên bố này chưa đề cập nhiều đến Trung Quốc. Khi đề cập đến vấn đề Biển Đông, tuyên bố có nêu là các bên cần tuân thủ luật pháp quốc tế, sớm đàm phán để sớm ký kết Bộ Quy tắc Ứng xử ở Biển Đông (COC), tuy nhiên báo cáo lại không đề cập trực tiếp cũng như không nói rõ chính sách đối ngoại của Indonesia với Trung Quốc trong năm 2017.

Đây là một điều đáng tiếc vì Trung Quốc quá quan trọng để được đưa vào chương trình đối ngoại của Indonesia một cách cụ thể, và Indonesia không thể xử lý, giải quyết vấn đề trong tăng cường hợp tác mà không có một kế hoạch rõ ràng. Một cách tiếp cận ngoại giao rõ ràng, chủ động là cần thiết và để người dân hiểu được chính sách đối ngoại của chính phủ. Với Việt Nam, Trung Quốc hiện có mối quan hệ chặt chẽ với những vấn đề liên quan đến lợi ích kinh tế mà nước này cần phải cân nhắc nhiều khi đề cập hay phân định với họ.

Indonesia nhận thức được Trung Quốc là quốc gia quan trọng trong chính sách đối ngoại của mình. Trung Quốc có kinh nghiệm trong phát triển kinh tế, xã hội, để tạo một quốc gia nghèo nàn, lạc hậu hiện trở thành một trong những nền kinh tế lớn nhất thực địa, điều mà trước đây nhiều người không thể tưởng tượng nổi. Hơn nữa, không giống như các cường quốc đang lên khác, tham vọng chiến lược của Trung Quốc là quy mô toàn cầu chứ không phải giới hạn trong khu vực. Sau thế kỷ Trung Quốc ở châu Phi, Nam Mỹ cũng như việc phát triển hải quân ở khu vực Ấn Độ Dương là minh chứng cho tham vọng này.

Điều đáng lo ngại là Bộ Kinh tế tiếp tục thể hiện thái độ quy tắc đoán, coi thường luật pháp và các chuẩn mực quốc tế trong các hành động của mình. Việc quốc gia này phải nhận phán quyết của Tòa Trọng tài ở Biển Đông là một trong những dấu hiệu cho thấy Trung Quốc bây giờ cảm thấy đã mạnh mẽ thách thức thực tế thực địa vấn đề phải đánh đổi bất kỳ bao nhiêu máu mủi có được hòa bình và ổn định như hiện nay.

Có một thực tế rõ ràng thật khó để tìm thấy những số kiện lớn trên thế giới mà thi thoảng số tham gia của Trung Quốc. Sốm hay muộn, các quốc gia trên thế giới - bao gồm cả Indonesia - cũng phải đi đầu chính sách và cách tiếp cận của mình trong điếu kiện, tình hình mới này. Indonesia cũng phải thích ứng với điếu kiện mới này và phải có chính sách điếu kiện cả thế trong ngắn hạn, trung hạn và dài hạn trong bối cảnh triển dấy của Trung Quốc. Những chính sách này phải được nghiên cứu một cách cẩn thận với tầm nhìn chiến lược và bản chất của tình hình, những thách thức phải đi một và biện pháp giải quyết để có thể giúp Indonesia đương đầu với những khó khăn, phức tạp trong thời gian tới.

Trong thời, bối cảnh chính sách nào để đi phó với số triển dấy Trung Quốc cũng phải đi ra câu hỏi về tác động của nó đi với các quốc gia trong khu vực cũng như đi với Indonesia. Indonesia cần có số nghiên cứu, đánh giá một cách khách quan, toàn diện để không số làm mất lòng bối cả và đi làm bối đi các lợi ích của mình khi quan hệ, làm nên với Trung Quốc. Cách tiếp cận nên đi đôi cả Indonesia đi với Trung Quốc nếu không cần thận số gây nguy hiểm cho nên đi này, thay vì có thể giúp Indonesia tránh bối qua những thách thức do Trung Quốc gây ra.

Tác giả là hai nhà nghiên cứu A. Ibrahim Almuttaqi và Muhamad Arif thuộc Chương trình nghiên cứu ASEAN, Trung tâm Habibie (Indonesia). Bài viết đi trên báo “[Bưu điến Jakarta](#)”.

Lê Quang (gt)